

Sygn. akt V KK 108/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 2 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Henryk Gradzik (przewodniczący)

SSN Andrzej Stępka

SSA del. do SN Mariusz Młoczkowski (sprawozdawca)

Protokolant Katarzyna Wełpa

w sprawie **P. S.**

ukaranego za wykroczenia z art.86 § 1 kw i art. 94 § 1 kw

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 kpk w zw. z art. 112 kp

w dniu 2 czerwca 2015 r.,

kasacji, wniesionej przez Rzecznika Praw Obywatelskich na korzyść ukaranego od wyroku Sądu Okręgowego w J.

z dnia 30 stycznia 2015 r.,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w J.

z dnia 25 września 2014 r.,

I. uchyla zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego w J. i na podstawie art. 45 § 1 k.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. umarza postępowanie przeciwko P. S.;

II.kosztami postępowania w sprawie oraz wydatkami postępowania kasacyjnego obciąża Skarb Państwa.

UZASADNIENIE

P. S. został obwiniony o to, że:

- 1) w dniu 23 listopada 2012 r. ok. godz. 23:15 na drodze publicznej w K. na ul. K. prowadząc samochód m-ki Volkswagen Passat, na skutek nie ustąpienia pierwszeństwa przejazdu podczas włączania się do ruchu doprowadził do zderzenia z prawidłowo jadącym pojazdem m-ki Opel Astra, czym doprowadził do kolizji drogowej i tym samym spowodował zagrożenie bezpieczeństwa w ruchu drogowym, tj. o wykroczenie z art. 86 § 1 k.w.,
- 2) w dniu 23 listopada 2012 r., ok. godz. 23:15 na drodze publicznej w K. na ul. K. prowadząc samochód m-ki Volkswagen Passat, nie posiadając (*winno być: „nie posiadał”- uwaga S.N.*) uprawnień do kierowania pojazdami, tj. wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.

Wyrokiem z dnia 25 września 2014 r., Sąd Rejonowy w J. uznał P. S. za winnego popełnienia powyższych czynów, tj. wykroczeń z art. 86 § 1 k.w. i art. 94 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 1 k.w. i za to na podstawie art. 86 § 1 k.w. i art. 94 § 1 k.w. w zw. z art. 9 § 2 k.w. wymierzył mu karę grzywny w wysokości 450 zł; zwolnił obwinionego od ponoszenia kosztów postępowania, obciążając nimi Skarb Państwa.

W dniu 27 października 2014 r. obwiniony P. S. złożył od powyższego wyroku apelację, orzeczenie to zaskarżając w całości, zarzucając mu błędy w ustaleniach faktycznych przyjętych za jego podstawę i wnosząc o zmianę wyroku Sądu pierwszej instancji i uniewinnienie od zarzucanych czynów.

Po rozpoznaniu rzeczony apelacji, Sąd Okręgowy w J. wyrokiem z dnia 30 stycznia 2015 r. zaskarżony wyrok utrzymał w mocy; zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa zryczałtowane wydatki za postępowanie odwoławcze oraz opłatę.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Okręgowego na podstawie art. 110 § k.p.w. wniósł Rzecznik Praw Obywatelskich, zaskarżając go na korzyść P. S.

Na podstawie art. 11 k.p.w. orzeczeniu temu zarzucił rażące naruszenie prawa procesowego, to jest art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w., poprzez merytoryczne rozpoznanie apelacji obwinionego i utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku, mimo iż – na etapie postępowania międzyinstancyjnego – w dniu 23 listopada 2014

r., doszło do przedawnienia karalności wykroczeń zarzucanych obwinionemu, co winno skutkować uchyleniem przez Sąd odwoławczy wyroku Sądu I instancji i umorzeniem postępowania, co stanowi bezwzględną przesłankę odwoławczą wskazaną w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku oraz utrzymanego nim w mocy wyroku Sądu pierwszej instancji i umorzenie postępowania, wobec P. S., na podstawie art. 45 § 1 k.w. w zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, co pozwala na jej rozpoznanie na posiedzeniu, o którym mowa w art. 535 § 5 k.p.k., bez udziału stron. Dodać przy tym trzeba, że taki tryb jej rozpoznania jest dopuszczalny, albowiem niniejszy nadzwyczajny środek zaskarżenia został wniesiony na korzyść obwinionego a zarazem zachodzą podstawy do jego uwzględnienia w całości; wskazany przepis Kodeksu postępowania karnego ma zaś odpowiednie zastosowanie także w sprawach o wykroczenia, z mocy art. 112 k.p.w.

Rzecz bowiem w tym, że Rzecznik Praw Obywatelskich trafnie podniósł, że w chwili wyrokowania przez Sąd odwoławczy doszło już do przedawnienia orzekania w sprawie wykroczeń zarzuconych P. S., a przypisanych mu nieprawomocnym wyrokiem Sądu pierwszej instancji z dnia 25 września 2014 r. Zgodnie bowiem z art. 45 § 1 k.w. karalność wykroczenia ustaje, jeżeli od czasu jego popełnienia upłynął rok, jeśli zaś w tym okresie wszczęto postępowanie - a tak stało się w przedmiotowej sprawie - karalność wykroczenia ustaje z upływem dwóch lat od popełnienia czynu. W świetle powyższego unormowania podkreślić należy, że do popełnienia zarzucanych obwinionemu czynów dojsz miało w dniu 23 listopada 2012 r. – a więc dwuletni termin przedawnienia ich karalności upłynął z dniem 23 listopada 2014 r.; prawomocny wyrok Sądu Okręgowego zapadł zaś 30 stycznia 2015 r. Co więcej – termin przedawnienia karalności wykroczeń zarzuconych P. S. już upłynął, gdy w dniu 15 grudnia 2014 r. Sąd Rejonowy przedstawiał akta Sądowi odwoławczemu z apelacją obwinionego (por. k. 164); upływ rzeczonoż terminu miał więc miejsce jeszcze na etapie tzw. postępowania międzyinstancyjnego. W konsekwencji Sąd Okręgowy po otrzymaniu akt sprawy, winien był skierować sprawę na posiedzenie i uchylić zaskarżone apelacją

obwinionego orzeczenie Sądu pierwszej instancji z uwagi na zaistnienie negatywnej przesłanki procesowej, wyłączającej postępowanie (a stanowiącej tzw. bezwzględną przesłankę odwoławczą), tj. przedawnienie orzekania, i postępowanie w sprawie umorzyć (por. 45 § 1 k.w. oraz art. 104 § 1 pkt 7 k.p.w. w zw. zw. z art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w.). Okoliczności tej Sąd Okręgowy niestety na tym etapie postępowania nie dostrzegł (upływ terminu karalności wykroczeń zarzuconych P. S. z dniem 23 listopada 2014 r. Sąd odwoławczy dostrzegł dopiero na etapie sporządzania pisemnego uzasadnienia wydanego wyroku – por. k. 175), co doprowadziło do sytuacji, że zapadł prawomocny wyrok obarczony rzeczonym uchybieniem, które trafnie opisano w zarzucie niniejszej kasacji Rzecznika Praw Obywatelskich (por. art. 111 k.p.w.).

Tak więc należało wniesioną kasację uwzględnić w całości, albowiem istotnie zaskarżone orzeczenie Sądu odwoławczego dotknięte jest wskazanym w niej uchybieniem stanowiącym tzw. bezwzględną przesłankę odwoławczą, określoną w art. 104 § 1 pkt 7 k.p.k.; wyrok Sądu Okręgowego zapadł bowiem mimo wystąpienia wskazanej w art. 5 § 1 pkt 4 k.p.w. okoliczności wyłączającej prowadzenie postępowania, tj. wynikającego z art. 45 § 1 k.w. upływu terminu przedawnienia karalności zarzuconych obwinionemu wykroczeń.

Z tych powodów Sąd Najwyższy, w uwzględnieniu złożonego wniosku kasacyjnego, uchylił zaskarżony wyrok oraz utrzymany nim w mocy wyrok Sądu Rejonowego i postępowanie wobec P.S. umorzył.

Dla porządku należy przy tym podnieść, że wprawdzie z treści art. 45 § 2 k.w. wynika, że w razie uchylenia prawomocnego rozstrzygnięcia (trzeba dodać: także w wyniku uwzględnienia kasacji), przedawnienie karalności wykroczenia biegnie od daty tego uchylenia, to jednak przepis ten oznacza, że przedawnienie biegnie na nowo jedynie w sytuacji, w której do upływu terminu przedawnienia nie doszło jeszcze w chwili uchylenia prawomocnego wyroku (por. uchwałę 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 7 czerwca 2002 r., I KZP 15/02, OSNKW z 2002 r., z. 7-8, poz. 49, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 kwietnia 2009 r., WK 4/09, OSNwSK 2009/1/907, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 26 września 2012 r., II KK 219/12, LEX nr 1220803).

Orzeczenie w przedmiocie kosztów postępowania w sprawie opiera się na treści art. 118 § 2 k.p.w., w przedmiocie zaś wydatków postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie stosowanego odpowiednio art. 638 k.p.k. w zw. z art. 119 k.p.w.